

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., ŠT. 7 — CENA 10 DIN
PONEDELJEK, 8. FEBRUARJA 1960

V drugo desetletje

Naše delavsko samoupravljanje praznuje deset let obstoja, deset let dela in izkušenj. Ob prestopu v drugo desetletje, pa dajejo tem organom še poseben pečat priprave na nove volitve delavskih svetov. Sedanji delavski sveti so bili izvoljeni predlanskim.

V našem okraju je 126 gospodarskih organizacij, katerih samoupravni organi vključujejo 4049 delavcev in delavk. V okviru Jugoslavije pa je v delavskih svetih nad 220.000 delavcev, kar dokazuje, kako široka je ta oblika samoupravljanja, kako se uresničuje geslo: *Tovarne delavcem!*

Ob tem jubileju pa kaže omeniti kvaliteto spremembo družbenih odnosov ob uveljavljanju neposrednih proizvajalcev pri gospodarjenju s sredstvi in dobrinami sploh. Prva leta so bili ti organi še dokaj neodločni, brez izkušenj. Zato tudi njihovega vpliva ni bilo takoj čutiti. Toda vzporedno z usposabljanjem delavcev v teh organih je tudi zakonodaja puščala delavskim svetom vedno večje pravice. Hkrati pa tudi vedno večje odgovornosti. Naj bo dovolj samo ugotovitev, da smejo danes delavski sveti svobodno razpolagati s 40 odstotki dohodka gospodarskih organizacij.

Najzgodnejše spričevalo o delu dosedanjih samoupravnih organov je v povečani proizvodnji in nenehnem dvigovanju ekonomske moči naše dežele. Vse več je namreč splošnih predpisov, ki svobodno dopuščajo samoupravnim organom, da odločajo med splošnimi in individualnimi interesi, med skupnimi problemi našega gospodarstva in posameznimi ostanki lokalizma. Delavski sveti pa so pri vseh teh izkušnjah dokazali vsestransko družbeno zavest. To se je pokazalo ob številnih primerih, a najbolj svež je lanski primer tako imenovanih »dveh tretjin«, ko je brez določenih predpisov šlo za izpolnjevanje politične parole v korist družbenega standarda.

Tudi sedaj imajo delavski sveti velike naloge. Tu gre za utrjevanje odnosov med podjetji in komuno, za urejevanje odnosov med ljudmi v kolektivih, za uveljavljanje novega načina nagrajevanja in kot osrednja naloga — za nenehno zviševanje delovne storilnosti. Letošnja naloga je tudi izpolniti petletni načrt že letos. Zelo važna je tudi naloga večjega sodelovanja samoupravnih organov in kolektivov kot celote.

Velike so še težave, ki jih imajo pred seboj samoupravni organi. Toda ob primerjavi s prehojeno potjo, z že pridobljenimi izkušnjami, se jih smemo lotiti z optimizmom.

K. M.

ŠOLSKA SKUPNOST NA INDUSTRIJSKI TEKSTILNI ŠOLI V KRANJU

Po reformi učno-vzgojnega dela na splošno izobraževalnih šolah so začele tudi strokovne šole iskati nove načine dela pri moralno-politični, družbeni in strokovni vzgoji mladine. Tega se zaveda tudi šolska skupnost na Industrijski tekstilni šoli v Kranju, ki je v ta namen 3. februarja sklicala sestanek vseh vajenk in vajencev. Med drugim so se seznanili tudi s programom tekmovanja, ki ga bo šolska skupnost Industrijske tekstilne šole napovedala raznim šolam v okraju. Tekmovalni načrt bodo odposlali vsem strokovnim šolam, tekstilnim tovarnam, iz katerih so vajenci, in še nekaterim organizacijam ter ustanovam, ki so neposredno zainteresirane za strokovni in politični dvig vajencev. Ko

Naloge borcev še niso končane

S prvih občinskih konferenc Zveze borcev

JESENICE-RADOVLJICA, 7. februarja. — V januarju so bili v vseh naših krajih občni zbori organizacij Zveze borcev. V občini Kranj, kjer je 30 osnovnih organizacij, v večjih tovarnah pa 4 aktivni, so bili zadnji občni zbori pretekli teden. Za občnimi zbori so se že začele občinske konference. Prve so bile danes, in sicer v občini Jesenice in Radovljici.

Značilno za prve konference, kakor tudi za minule občne zборе je, da so bili lani te organizacije dokaj bolj delavne. Občni zbori in konference se ne izgubljajo v drobnih socialnih problemih posameznih članov, marveč se vse bolj usmerjajo k postavljanju spomenikov, prenašanju tradicije na mlajši rod, zbiranje in opisovanje spominov iz NOB itd. Na to prelomnico je lani deloma vplivala 40-letnica KPJ in razne manifestacije, ki so se jih organizacije ZB udeleževale. Tudi programi prihodnjega dela so obelodani z novimi važnimi nalogami. To še zlasti spričo priprav na IV. kongres ZB in priprav na 20-letnico vstaje, ki bo prihodnje leto.

V Radovljici...

Delegati Občinske konference ZB v Radovljici, ki so zastopali 1043 članov, kolikor jih je v tej občini, so na današnji konferenci govorili zlasti o neposrednih nalogah ter o družbeno-politični vlogi preživelih borcev v današnjem življenju.

Poročilo sta prebrala dosedanja predsednik Stanko Adam in predsednik Miro Koman. — V imenu Okrajnega odbora ZB pa je na konferenci govoril tudi predsednik tega organa tov. Ivan Bertonec.

Med prihodnje naloge so med drugim vključili tudi sklep, da bodo letos zajeli v svoje organe vse tiste, ki imajo za to pogoje, da bodo začeli sistematično zbirati podatke o padlih borcih in pa gradivo za dokumentacijo iz NOB in revolucije sploh, da bodo osnovne organizacije na terenu še tesneje sodelovale z organizacijami in podobno.

Velika neposredna vloga pa je, dokončno urediti spomenik in pokopališče padlih borcev v Radovljici, kjer je pokopan tudi narodni heroj Jože Gregorčič. Neposredna naloga je tudi organizacija okraj-

ne proslave, ki bo maja v Begunjah v okviru 15-letnice osvoboditve.

...in na Jesenicah

Po poročilu, ki ga je podal danes na občinski konferenci ZB na Jesenicah dosedanja predsednik te organizacije Andrej Podvis, je bila zelo živahna razprava. Na konferenci so bili razen 118 delegatov tudi mnogi gostje in predstavniki družbenih in političnih organizacij ter predstavniki JLA.

V imenu Okrajnega odbora ZB pa je konferenci prisostvoval Franc Konobelj.

Navzoči so živahno razpravljali o dejavnosti te organizacije in o postavitvi spomenika, za katerega je določena lokacija pri železniški postaji.

Precej so govorili tudi o nekaterih ekonomskih vprašanjih preživelih borcev in o stanovanjskih problemih posameznikov. Ob tem

SNEG OVIRA PROMET

Po vsej Makedoniji je zapadlo toliko snega da je cestni promet močno otežčen, ponekod pa so ga morali sploh ustaviti.

je nekatere probleme tolmačil tudi predsednik ObLO Franc Treven. Letos, kot je povedal, bodo tam začeli graditi novih 300 stanovanj.

V okviru prihodnjih nalog so precej govorili o organizaciji 15-letnice osvoboditve, ki jo proslavljamo letos, o skrbi za otroke padlih borcev itd.

U.

Uspehi in pomanjkljivosti aktivov mladih zadružnikov

Slaba povezava s političnimi in družbenimi organizacijami

V teh dneh, ko se vse kmetijske zadruge na Gorenjskem pripravljajo na občne zборе, bi bilo treba več razmišljati tudi o delu aktivov mladih zadružnikov, ki bodo tudi v tem času imeli svoje občne zборе. Dosedanja občni zbori aktivov so namreč pokazali, da se stanje v teh aktivih od prejšnjih let ni bistveno izboljšalo. Vzrok za to je treba iskati v premajhni pomoči kmetijskih zadrug in političnih ter družbenih organizacij, ki se niso zavedale svoje odgovornosti za delo kmečke mladine.

Na Gorenjskem se s kmetijstvom ukvarja komaj 20 % vsega prebivalstva. Nedavna anketa je pokazala, da se na Gorenjskem ukvarja s kmetijstvom 1250 mladih kmečkih ljudi. V okraju dela 40 aktivov mladih zadružnikov s 1.100 člani, od katerih je aktivna le polovica, ostali pa bolj ali manj le životarji. Lani so aktivni obdelovali le 3.900 ha zemljišč, kar je vsekakor premalo, predvsem še, če upoštevamo, da so bile te po-

vršine še močno razdrobljene in zato mladi niso mogli prikazati na njih uspehe mehanizacije. Aktivni bodo morali dobiti večje kompleksne zemljišče, ki naj bi bili v okviru zadružnih ekonomij, na katerih bo možna uporaba vseh modernih agrotehničnih sredstev. Na teh površinah naj bi mladi pridobivali potrebno strokovno znanje, da bi se pozneje lahko zaposlili na družbenih poslovanjih, zadružnih ekonomijah in obratih kot kvalificirani delavci.

Tudi delo kmetijsko-gospodarskih šol iz leta v leto zastaja ali celo nazaduje. Letos imajo pouk le tri s 45 učenci, medtem ko jih je bilo lani še 5 s 125 učenci. Razen tega so mladi premalo zastopani v samoupravnih organih kmetijskih zadrug. V zadružnih svetih in upravnih odborih je komaj 16,5 % mladine, medtem ko v organih upravljanja kmetijskih poslovnih zvez in Okrajne zadružne zveze dela le en mladinec. Lani je mladinska organizacija za mlade člane zadruž-

nih svetov in predsednike aktivov mladih zadružnikov organizirala posebno posvetovanje, ki pa se ga niso udeležili vsi povabljeni. Nedavno končan seminar v Dijaškem domu v Kranju je te slabosti precej odpravil. Vendar bo treba tudi v prihodnje gledati, da bo povezava aktivov mladih zadružnikov z zadrugami in predvsem osnovnimi organizacijami Ljudske mladine Slovenije boljša.

EDVARD KARDELJ IN IVAN MAČEK V ISKRI

KRANJ, 7. februarja. — Včeraj dopoldne okrog 10.45 ure sta prispele v tovarno Iskra v Kranju podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj in organizacijski sekretar Zveze komunistov Slovenije tovariš Ivan Maček.

Oba gosta je sprejel direktor tovarne tovariš Silvo Hrast. Nato pa so imeli s predstavniki delavskega upravljanja, Zveze komunistov, sindikata in mladinske organizacije razgovore več kot dve uri.

Po razgovorih sta si tovariša Edvard Kardelj in Ivan Maček ogledala še proizvodnjo in tovarni. Okoli 15. ure sta gosta obiskala restavracijo »Park« in se tam zadržala na kosilu.

LETNA KONFERENCA KOMUNISTOV V SAVI V KRANJU

Kranj, 7. februarja.

Danes dopoldne so imeli komunisti v Savi redno letno konferenco, na kateri so kritično pregledali delo komunistov v preteklem letu in sprejeli vrsto pomembnih sklepov za delo v prihodnje. Med drugim so sklenili, da bodo posamezni komunisti več pomagali mladini in drugim političnim in množničnim organizacijam v tovarni. Prav tako so kritizirali nekatere medsebojne odnose v kolektivu. Nadalje so govorili o nagrajevanju in ugotovili, da morajo biti prav komunisti prvi, ki naj budno pazijo, da se ne bi delale nepravilnosti.

V TOVARNI PLANIKA ZAKLJUČILI SEMINAR ZA NORMIRANJE DELA

Kranj, 7. februarja.

V soboto so v tovarni obutve Planika Kranj zaključili desetdnevni seminar o tehniki normiranja dela. Seminar je obiskovalo 40 mojstrov in nadmojstrov iz vseh obratov. Cilj normiranja, ki sta ga organizirala kadrovski sektor in tehnična priprava dela, je bil seznaniti vodilni kader z osnovami tehnike študija časov in normiranja, dalje kako se izračuna sintetična norma, faktor učinka itd. Na seminarju so predelali tudi tehniški pravilnik o postavljanju norm in normni pravilnik. Ob zaključku seminarja so udeleženci menili, da bi bilo koristno vsak mesec analizirati preseganje norm. — Seminar je vodil Denadič Milan, uslužbenec tehnične priprave dela tovarne Planika.

Izpopolniti, kar ni prav

To so v glavnem povedali delavci kranjskih podjetij v anketi o sistemu nagrajevanja. Anketo je organiziral Občinski sindikalni svet. Skupno so anketirali 1200 delavcev in uslužbencev v 14 gospodarskih organizacijah, kar predstavlja približno 10 odstotkov zaposlenih.

Na vprašanje, če na osnovi sedanjega sistema lahko izračunajo osebni dohodek, je le 57 odstotkov delavcev odgovorilo pritrdilno. Samo 53 odstotkov delavcev je izjavilo, da sedanji sistem nagrajevanja pozitivno deluje na razpoloženje, 40 odstotkov je izjavilo, da ta ugodno vpliva na delovno storilnost, 32 odstotkov anketiranih pa meni, da bi lahko s tem siste-

mom nagrajevanja nadaljevali še naprej. Veliko število delavcev torej meni, da je novi način nagrajevanja preveč zamešan, da ni stimulativen in, kar je najvažnejša ugotovitev, da je torej ta sistem treba izpopolniti.

O teh vprašanjih so 5. februarja razpravljali na razširjeni seji Občinskega sindikalnega sveta in skušali pomagati sindikalnim organizacijam, da bodo v podjetjih aktivneje spremljale tarifno politiko in izpolnjevanje tega sistema.

Razen tega so razpravljali tudi o pripravah sindikalnih organizacij na nove volitve delavskih svetov in pripravah na letošnji Dan žena — 8. marec.

-I. c.

Republiško prvenstvo v tekih

Seljak, Rekarjeva in Pogačnik zmagovalci

Boh. Bistrica, 7. februarja.

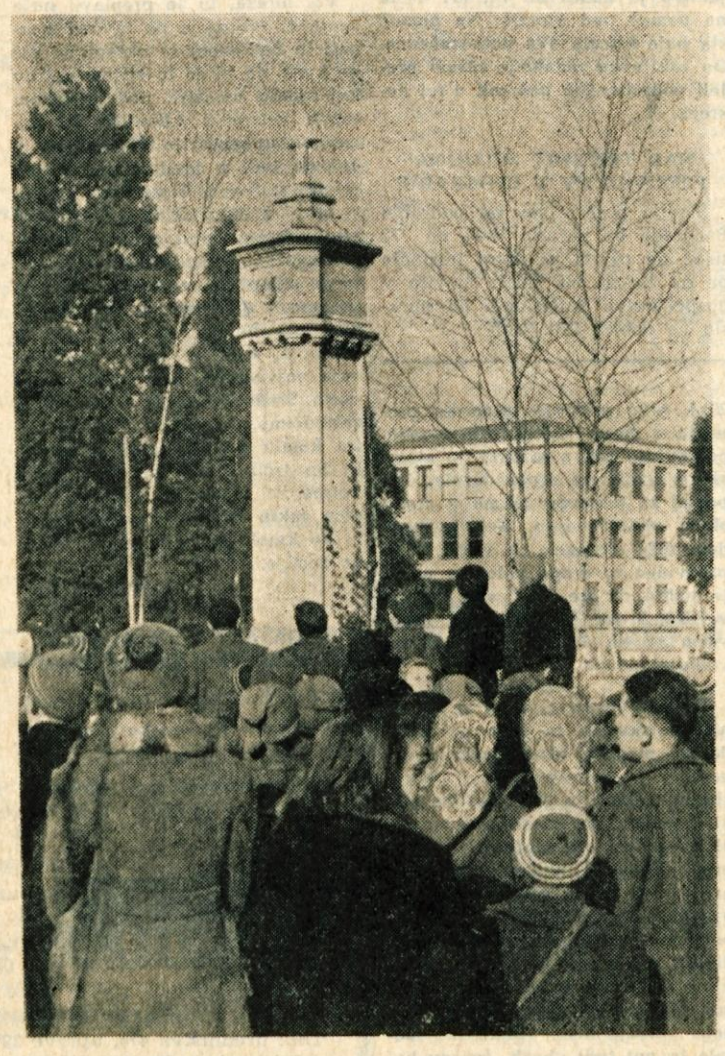
Bohinjska Bistrica je bila včeraj in danes prizorišče ogorčenih borb za osvojitve najboljših mest na republiškem prvenstvu v smučarskih tekih. Na tekmovanju je bila zbrana vse tekaška elita. Razen številnih že znanih tekmovalcev je nastopilo še mnogo skromnih in do danes skoraj nepoznatih mlajših tekmovalcev. Udeležba je presegla vsako dosedanje prvenstvo. Nastopilo je kar 121 tekmovalcev. Odlična organizacija, lepo vreme in kar dober sneg je pripomogel, da so udeleženci lahko vložili vse svoje znanje in tehniko za osvojitve

najboljših mest. Pri članih je pridrli povsem o spredje mladi Kranjčan Roman Seljak, ki je prehitel vse znane dosedanje prvake.

Pri mladincih pa Bogdan Pogačnik iz Gorij ni imel večje konkurence in je zanesljivo postal prvak. Na ostala mesta pa so se uvrstili v majhnem časovnem predstoku Grašič iz Kranja in Mencinger iz Bohinja, ki je leto zelo presenetil vse nastopajoče.

Mara Rekar je bila nepremagljiva, medtem ko so Bavčetu iz Ravne močno ogrožali prvo mesto Koblica iz Gorij in Tišov iz Bohinja.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pred nagrobnim spomenikom dr. Franceta Prešerna v Kranju se v teh dneh zbirajo dijaki kranjskih in drugih šol. Spominu velikega poeta so se oddolžili s številnimi venc in recitacijami njegovih nesmrtnih verzov

*Živ naj vsi narodi,
Ki hropene ločkat dan,
De, kadar sonce hodi,
Prepir iz sveta bi pregnan,
De rogah
Prost bo vsak,
Ne vrag le rošed bo majak.*

*Na zadnje še pozabli
Kozarce za se vdegnino
Ki sta za to se zbratli
Ki dobro v srcu mislimo
Dokaj dne
Naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi*

8. februar je največji slovenski kulturni praznik. Vsako leto na ta dan se spominjamo obletnice smrti velikega genija slovenske besede. In ne samo to. Spominjamo se tudi, da je s Prešernovimi verzmi slovenski jezik postal enakovreden jeziku narodov, ki so si takrat lastili kulturno in vsestransko prvenstvo. Besede, ki jih je zapisalo pero nesmrtnega genija, so klicale takrat zatirani slovenski narod tudi na upor. To dokazuje ena največjih njegovih stvaritev »Zdravljica«, s katero je moral čakati štiri leta, da jo je lahko objavil. Cenzura mu je del verzov prečrta in mu dovolila objaviti le okrnjeno pesem. Prešeren pa ni poznal kompromisa in je zato raje čakal štiri leta, da je »Zdravljica« prišla med ljudi takšna, kot je želel. — Na sliki: faksimile Prešernove »Zdravljice«, ki jo je cenzura prečrta

PABERKI PO SVETU

GLOBOKE KORENINE

Norveški liberalni list »Dag-bladet« objavlja faksimile zapu-
nege pisma, ki ga je že pred
nekaj meseci poslal pomorski
rekrutni štab v Kölnu neke-
mu polkovniku Lasenu. V tem
pismu opozarja komanda pol-
kovnika Lasena, da z ozirom
na odločbo obrambnega minist-
stva »noben Žid, ki je v sorod-
stvu z osebami, ki so bile pre-
ganjane med drugo svetovno
vojno, ne more biti sprejet v
Bundeswehr«.

Potem naj se pa še kdo čudi,
odkod neradoma tako ostra
protižidovska gonja v Zapadni
Nemčiji!

PRAVILEN ODGOVOR

Ko je bila antisemitska go-
nja v Zapadni Nemčiji ra-
višku, je kancler Adenauer me-
nil, da je prav, da tudi on jav-
no obsodi te izpade in zanika
vsakršno zvezo med provoka-
torji in uradno nemško politi-
ko. V govoru je močro zmanj-
šal pomen protižidovskih izpa-
dov, ki jih baje povzročajo po-
samezni, neorganizirani malo-
pridneži. Ob tej priliki je sve-
toval Nemcem, naj »fizično
obračunajo z ljudmi, ki jih za-
sačijo pri pisanju antisemitskih
gesel«.

Sedaj pa okoli 12 ljudi toži
starega kanclerja, ker baje ta
njegov poziv ravaja ljudi k
anarhiji, tako da noben Neme-
c na ulici ni več varen.

Sedaj stvari proučuje bonn-
ski javni tožilec. Do sojenja
brzkone ne bo prišlo. — Toda
kljub temu velja zapisati: ka-
kršer: poziv, takšen odgovor!

KASNO PRIZNANJE

Bivši premier britanske vlad-
e sir Anthony Eden je napi-
sal svoje spomine. Pisanje spo-
minov je sploh moderno in jih
mora napisati vsak količnik
pomemben vojskovodja in poli-
tik. Pa tudi koristni so, kajti
marsikdaj šele iz njih zvemo
kako zgodovinsko resnico.

Eden je pravzaprav šele v
svojih memoarjih napisal, da je
Velika Britanija preko Francije
v veliki meri vplivala na Izrael,
da je leta 1956 napadel Egipt.
Znano je, da sta po klavnem
propadu tega zločinaške ra-
črta, Eden in njegova vlada od-
ločno demantirala vse trditve,
da bi Velika Britanija na ka-
kršenkoli način vplivala na Iz-
rael.

PREVIDNOST

Ameriški senat je 2. februarja
sprejel uredbo, s katero se po-
oblašča guvernerji posameznih
ameriških držav, da imenujejo
namestnike za tiste člane Pred-
stavnškega doma (parlamenta),
ki bi bili ubiti ob atomskem
napadu. To pooblastilo bo ve-
ljalo le v primeru, če bo pri
atomskem napadu ubitih preko
polovice poslancev, ki jih je
435.

Ce pride do atomske vojne,
bo verjetno najteže dobiti na-
mestnike pa prav gotovo ne
bo niti tistih, ki bi jih morali
po novi uredbi imenovati. — O
tem bi zakonodajalci morali
resneje razmišljati! ABC

Tekma v jedrskem oboroževanju
in poizkusi z atomskim orožjem,
predstavljajo vse večjo nevarnost
za človeštvo. Atomsko bomba, ki
je 1945. leta eksplodirala v Hiro-
šimi, je bila prava igračka proti
tistim atomskim bombam, ki so jih
sposobne proizvesti, ali pa jih imajo
že proizvedene velike sile da-
nes. Pa vendar je prav ta mala
igračka prizadejala ogromno ma-
terialno škodo, pa ne samo to, mar-
več so še danes na povojni gene-
raciji vidni sledovi strašnega uni-
čevalnega učinka atomskega oro-
žja.

Zato je jasno, da vse napredno
svetovno javno mnenje izvaja vse
večji pritisk, naj se atomski poiz-
kusi ne obnovijo več. Ze leta 1958
so atomske sile začele ustavljati
jedrski poizkuse. Tedaj so sklenile,
da bodo začele čimprej pogovore
o sporazumu, s katerim bi določile
pogoje za prenehanje vsakršnih
atomskih poizkusov.

V Ženevi so se na jesen 1958. le-
ta sestali jedrski strokovnjaki vseh
atomskih sil in začeli razpravljati

GOSPODINJSKI BIRO
V ŠKOFJI LOKI

Gospodinjstvo v Škofji Lo-
ki je zelo delaven. Vodi servis-
no pralnico, preskrbuje podje-
tje Dom s čipkarskimi izdelki
in nudi gospodinjam razne drob-
ne usluge. Skozi vse leto pri-
reja za odrasle in mladino vro-
sto tečajev iz gospodinjstve stro-
ke.

V servisni pralnici z dvema
pralnima strojema operejo na
dan 50 kg perila. Potrebe po
uslugah iz dneva v dan nara-
ščajo, tako da bodo morali na-
baviti še en pralni stroj, če bo-
do hoteli vsem ustreči. Gospo-
dinjske biro posreduje in omo-
goča razvoj čipkarstva, saj vsak
mesec prevzame od privatnikov
čipke v vrednosti 400.000 dinar-
jev, ki jih odda podjetju Dom
v Ljubljano.

POKLICNA GASILSKA ČETA
V KRANJU
OPRAVIČILA SVOJ OBSTOJ

Pred letom je bil v Kranju
ustanovljen poklicni gasilski
vod. Ustanovitev so narekovele
potrebe, saj gasilci-prostovoljci
niso bili več kos nalogam, zla-
sti v industrijsko razvitih kra-
jih na Gorenjskem.

Poklicni gasilski vod je v mi-
nulem letu izvedel 31 akcij. So-
deloval je pri 26 požarih, pri
reševanjih na vodi, pri dveh
prometnih nesrečah in pri reše-
vanju v tovarni. Ob teh prilož-
nostih so rešili za 212 milijonov
premoženja. Razen tega so opravi-
lili celo vrsto preventivnih ak-
cij. Za še uspešnejše delo pa
vod potrebuje več tehnične
opreme: avtomobil za kemično
gašenje, reševalne pasove, vodni
top za gašenje skladišč municije
itd.

TEKMOVANJE
REZERVNIH OFICIRJEV

Na seji OO ZROP Kranj so
govorili predvsem o letošnjem
tekmovanju med občinskimi or-
ganizacijami ZROP, ki ga je
razpisal Glavni odbor ZROP
Slovenije. Tekmovanja, ki so iz-
redno spodbudna, se bodo kar
najresneje lotili. Doseči name-
ravajo, da bi se čimveč oficirjev
in podoficirjev vključilo v or-
ganizacijo, doseči nadalje čim-
večji uspeh pri izvajanju stro-
kovnega programa, razpečati
med člane in ostalo prebival-
stvo strokovno literaturo, dose-
či čimboljši uspeh pri izven-
armadni vzgoji državljanov ter
izboljšati materialno in pisar-
niško poslovanje. Program tek-
movanj zajema še 15 drugih
točk. Strelsko tekmovalje med
člani bodo izvedli v osnovnih
organizacijah, v občinskem in v
okrajnem merilu. S tekmovanji
posameznikov z zračno puško
bodo pričeli že v tem tednu.

OBČNI ZBOR FILATELI-
STIČNEGA DRUŠTVA

V torek, 2. februarja letos, je
bil v Kazini na Jesenicah red-
ni letni občni zbor Filatelistič-
nega društva, ki združuje vse
filateliste jeseniške občine. —
V društvu so dosedaj delovali
mladinski krožki na osem-
letkah v Kranjski gori, na Je-
senicah, na Koroški Beli in v
Zirovnici, razen tega pa še na
Hrušici. Večji del so razpravl-
jali o mladih zbiralcih. Nudili
jim bodo vso pomoč in jih ob-
darovali z znamkami. — Za ko-
rec šolskega leta bodo mladi
filatelisti na šolah pripravili

kolektivne filatelistične raz-
stave; najboljši listi pa bodo
kasneje razstavljeni na raz-
stavi na Jesenicah.

NOVA USLUŽNOSTNA
OBRATA

Zelja prebivalcev v Škofji Lo-
ki po uslužnostnih obratih —
čistilnici in likalnici — bo le-
tos izpolnjena. V čistilnici bodo
prišli z delom konec marca.
Čistilni stroj so se že nabavili
iz Italije, sedaj samo še preure-
jajo prostore poleg servisne
pralnice, kjer bosta delovala no-
va obrata.

V. R.

TUDI V ŽIREH
OBČINSKI ODBOR LT

Minulo nedeljo je v Žireh pri-
šlo na ustanovni občni zbor ob-
činskega odbora LT Žiri nad
70 ljubiteljev Ljudske tehnike.
V društvu so dosedaj delovali
tudi radio-elektro krožek, na-
dalje krožek modelarjev in av-
to-moto sekcija. Društvo LT
je lani uredilo in opremilo kar
dve delavnici za LT, in sicer v
prostorih osnovne šole; v zgorn-
njih za tamkajšnje učence, v
spodnjih pa za mladince in čla-
ne. Denar za opremo, ki je ve-
ljala 63.000 dinarjev, so prispe-
ljala tudi OO LT Kranj in ob-
čina Žiri. Dejavnost društva LT
je torej zavzela tako široko in
množičnost, da je bila ustanov-
itev Občinskega odbora LT nujna.
Izvolili so 7-članski upravni od-
bor in 3-članski nadzorni odbor.

Precej so govorili tudi o av-
to-moto sekciji, ki je zelo mar-
ljiva. Lani je v počastitve 40-
letnice izvedla veliko ocenjeval-
no vožnjo na 45 km dolgi progi
po Poljanski dolini. Pripravili
so tudi tečaj za mopediste, ki
ga je obiskovalo 112 tečajnikov
-mopedistov. Navzoči so nade-
lje ugotovili, da se je sekcija
tako okrepila, da potrebuje sa-
mostojno vodstvo. V ta namen
bodo ustanovili AMD Žiri. Izvo-
lili so 5-članski pripravljalni
odbor, ki bo izvedel ustanovni
občni zbor AMD.

USTANOVNI OBČNI ZBOR

Kranj, 8. februarja.
Danes popoldne ob 16. uri bo
v sejni dvorani Zbora proizva-
jalcev na Okrajnem ljudskem
odboru Kranj ustanovni občni
zbor Društva socialnih delav-
cev Slovenije pri kranjski po-
družnici.

Na občnem zboru bodo izvoli
upravni odbor, sprejeli pravila
društva in program dela za le-
tos. Razen tega bodo na zboru
razpravljali tudi o uvajanju
enotne kadrovske socialne slu-
žbe v proizvodnjo.

GORENJSKI STRELCI SO
DOBILI 23 NOVIH
INSTRUKTORJEV

Pretekli petek se je v prostori-
h Srednje tehniške tekstilne
šole v Kranju končal 6-dnevni
tečaj za strelske instruktore, ki
ga je organiziral Okrajni strel-
ski odbor Kranj. To je bil prvi
tovrstni tečaj na Gorenjskem.
Na tečaju so predavali najvid-
nejši strelski funkcionarji in iz-
kušeni mojstri-strelci, razen teh
tudi dr. Sonja Mejak in Baldo
Bizjak.

Tečaj je obiskovalo 24 tečaj-
nikov iz raznih krajev Gorenjs-
ke, med katerimi so bila tudi
3 dekleta. Razveseljiva je tudi
ugotovitev, da je bila povpreč-
na starost tečajnikov 21 let. Po

končanem tečaju so tečajniki
polagali teoretične in praktične
izpite. Mimo praktičnega dela
so izpite polagali še iz 8 dru-
gih predmetov. Pokazalo se je,
da j etečaj odlično uspel, saj ga
je kar 12 tečajnikov opravilo z
odličnim uspehom, 7 s prav do-
brim, 4 z dobrim, le enemu ni
uspelo opraviti izpita. -an

PROSTOR JE ŽE IZBRAN

Za turistični camping so v
Kamniku izbrali travnik ob
Nevljici severno od kopališča.
Oskrbljen bo z elektriko in vo-
dovodom, v neposredni bližini
pa je tudi gostilna.

NEKAJ ZANIMIVOSTI
O BLEJSKIH POLETNIH
PRIREDITVAH 1959

Blejsko Turistično društvo je v
svojem zaključnem poročilu o
uspehih minule poletne turistične
sezone 1959 objavilo nekaj zani-
mivih podatkov o kulturnih in za-
bavno-družabnih prireditvah. — O
teh smo sicer ob koncu sezone že
poročali, vendar pa nam zaključno
poročilo razgrne nekaj zanimivih
podatkov o izvedbi in obsegu ce-
lotnega programa. Lahko rečemo,
da se redko kateri turistični kraj
v Jugoslaviji in morda tudi zunaj
naše dežele lahko ponaša s tako
urejenim in bogatim kulturno-za-
bavnim življenjem, kakršno je bilo,
denimo, v minulih poletnih sezo-
nah na Bledu. Samo v sezoni 1959,
od 1. maja do konca septembra,
je Turistično društvo na Bledu pri-
redilo 75 raznih predstav. V dvo-
rni Kazini se jih je zvrstilo 68,
7 pa jih je bilo na prostem, na
gradu, v kopališču ter 2 piknika,
v Ribnem in v doline Krme. Mimo
tega pa je bilo na Bledu v poletni
sezoni 1959 tudi 15 različnih šport-
nih prireditev, med njimi medna-
rodna regata, nogometna, namizno-
teniška, odbojarska in druga tek-
movanja. Če dodamo k temu še
tri večerne promenadne koncerte,
je zajemal koledar skupno 93 raz-
nih prireditev. Celotni program je
bil realiziran s 94,6 odstotka pred-
videnih prireditev, saj jih je od-
padlo samo 5 ali 5,4 odstotka.

Med vsemi predstavami so bile
najbolje obiskane folklorne, plesni
turnirji in revije moderne in la-
ke zabavne glasbe. Kulturnomet-
niške prireditve so imele navadno
manj gledalcev.

Največja prireditev sezone je
bil mednarodni šahovski turnir
kandidatov od 6. do 30. septembra,
ki je vsakodnevno privlačil na
Bled veliko število gledalcev. Tur-
niški kandidati so si je povprečno
ogledalo vsak dan 619 ljudi. Pri-
reditve v Kazini je obiskalo 12.173
gledalcev, pobrana vstopnina pa
je znašala 2 milijona dve sto tisoč
dinarjev. Pri družabnih prireditvah
je prisostvovalo 4400 gledalcev.

NA POMOČ!
IZPOD STORŽICA

Kranj, 7. februarja —
Ekipa gorske reševalne službe iz
Kranja z zdravnicom dr. Sonjo Me-
jakovo je danes ob 14. uri odšla
na pomoč pod Storžič. Na pomoč
sta baje klicala dva ponesrečena.
Do zaključka redakcije nismo pre-
jeli podrobnejših pojasnil o tej ne-
sreči.

NAD TRICETRT MILJONA
PREBIVALCEV V BEOGRADU

Število prebivalcev na področju
Beograda bo naraslo letos na 772
tisoč na ožjem mestnem območju
pa na kakih 565 tisoč. Število v
gospodarstvu zaposlenih bo nara-
slo na dobrih 200 tisoč

ZDA prve prekinile atomsko pre-
mirje z novo jedrsko eksplozijo,
poizkušajo pač z razširitvijo ato-
mskega orožja na druge dežele, dati
povod za ponovno tekmo v atom-
skem oboroževanju. Ker je vsak
dan bliže sestanek na vrhu, ki je
predviden za drugo polovico maja,
je očitno, da gre določenim krogom
v ZDA in na Zahodu sploh, pred-
vsem za to, da bi sestanek med
velikimi silami ne uspel.

Toda kljub vsem takim in podob-
nim poizkusom je malo verjetno,
da bo mogoče obrniti razvoj do-
godkov v nasprotno smer. Oboro-
žitvena tekma je privedla oba blo-
ka v položaj, ko atomska vojna re-
ši ni mogoča. »Ravnatelj strahu«
pred atomskim uničenjem pa ni
osnova za trajno sodelovanje med
narodni. Edina možna pot k miru je
postopna razorožitev, opustitev je-
drskih poizkusov in sporazumeva-
nje o vseh najbolj kritičnih prob-
lemih. Pod pritiskom svetovnega ja-
vnega mnenja bodo velike sile mo-
rale to pot tudi ubrati, čeprav bo-
do pri tem naletele na marsikatero
težavo.

OBRAZI IN POJAVI

Čudne reči

»Damjan!«
Ko je zaslišal prijateljev klic, se je ustavil. Strmel je
v pribajajočega in, ne da bi črnil besedo, vrtel v desnici
oguljeno aktovko.

»A, ti si! Jaz pa mislim in mislim. Spremenil si se,
Lojze, veš. Ali pa te morda prvič vidim v tej kučmi in
plašču. Ne vem!«

»Kam pa greš,« je vprašal Lojze.

»V Kranj,« je odgovoril Damjan.

Ker še ni bilo avtobusa, sta se začela sprehajati. Poznala
sta se iz šolskih let, pa iz predvojaške vzgoje, in nazadnje
iz tovarne. Skupaj sta delala. V isti izmeni, v istem oddelku.
To je bilo lani, ko je šel Damjan v šolo.

»Pri nas v podjetju so čudne reči,« je pripovedoval
Lojze. »Ljudje so skrajno grdi in nesramni. Ne da se zdržati,
ti pravim.«

»Nemogoče... nemogoče!« je od časa do časa dejal
Damjan, zadržal korak in dvignil glavo.

Lojze pa je pripovedoval in pripovedoval.

Predelavec Bertl, kot je trdil Lojze, je egoist, da mu
ne najdeš para. Samo nase misli. Sedaj so uvedli nekakšen
nov način plačevanja. Bertlu so menda zdajnji dali kar
10.000 dinarjev nagrade. Tistim, ki garajo pa nič. Njemu,
Lojzetu niti dinarja. Bali so se, da bi kaj dobil. Zato so ga
premestili drugam. Za drugi stroj so ga potisnili, normo pa
zvišali. Nič več se ne da delati. Ljudje v podjetju so ne-
zadovoljni. Odhajajo drugam.

»Čakaj, čakaj, Lojze! Pa imaš vendar tam pametne lju-
di,« se je uprl Damjan. »Vprašaj delovodjo Simona, zmeraj
je bil razsoden človek. Pogovori se s Tonetom, on je član
delavskega sveta. Zelo je prijazen. Rad se pogovori. Saj veš,
kako smo z njim kramljali ob malicah.«

»Ah, kje pa!« je vztrajal Lojze. »Vsi so tako visoki.
Ne veš, kako so se spremenili. Vse to je naredil denar. Vse
so podkupili z nagradami. Vem to. Po vsem podjetju govo-
rijo o tem. Toda nihče se ne upa čriniti besede. Saj veš,
kako je. Brž ko nekaj rečeš, te potisnejo na slabše delo.
Najbolje, da tiščiš jezik za zobmi.«

Zaman ga je Damjan nagovarjal, naj se pogovori s tem
in onim, naj se pritoži na upravni odbor, na delavski svet.

Lojze je šel tisti dan domov razpoložen in morda celo
vesel, da je srečal starega prijatelja in z njim pokramljal.
Damjan pa je bil vznemirjen. Kako se je vendar moglo zgo-
diti, da je prišlo do tolikšnih sprememb, da so vsi gluhbi za
delavca?

Nekaj dni pozneje se mu je ponudila priložnost, da je
nasitil svojo radovednost in se znebil razočaranja. Srečal se
je z Andrejem, predsednikom sindikalne organizacije, ki je
bil zmeraj resen, toda prijazen človek. Kdo bi mu ne verjel.
»Torej, Lojze ti je to pravil! Potem pa že vse vem,«
je dejal.

Začel je pripovedovati. Lojze je že res dolgo v tovarni.
Ker ima pač hišo in nekaj zemlje in se vozi zdaleč, so ga
pogosto oproščali slehernega sestanka. Vse je šlo lepo do
lani, ko so v oddelku preuredili norme in začeli plačevati
toliko, kolikor kdo naredi. Lojze ni dosegel niti norme. Po-
govorili so se z njim. Priznal je, da mu to delo ne gre.
Premestili so ga drugam. Tudi tam mu ni steklo. Nasvetov
noče poslušati. Tudi tečaja ni hotel obiskovati. »Potem ti
bo bolje šlo,« so mu prigovarjali nekateri.

On pa: »Kaj? Še na tečaj naj hodim? Mar ni dovolj,
da hodim na delo? Imam doma dosti dela!«

Niso ga mogli prepričati, da mu bo to koristilo. Tako
je še zdaj. Komaj dosega normo. Zato ni prišel v postev
pri dobičku.

Sedaj vsem, ki preokračujejo norme, ki sprejemajo le
trohico čez običajno plačo, očita: »Kar imejte! Jaz ne bom
več delal za vas! Šel bom!« Hudo nezadovoljen je in za-
grenjen. Klicali smo ga že v sindikalno pisarno. Nič! Niti
na malice noče več hoditi v menzo.

Tako je povedal Andrej. Damjan je začel razmišljati o
teh dveh različnih zgodbah. Druga je vsekakor bolj pre-
pričljiva in tudi razumljiva. Lojzeta sta začela preraščati
čas in napredek v tovarni. Nihanje med njegovo hišo in
imetjem ga tlačila in muči.

In vendar, njegovo pripovedovanje! Kako čudne in ven-
dar logične so te stvari.

K. M.

Zime še ni konec

• Beležka

Olupki

Val mraza, ki je preplaval naše
kraje 1. februarja se je nad Kar-
pati in Balkanom še okrepil in ni-
če kaže, da bi se ta sistem vetrov
kaj kmalu umaknil pod pritiskom
toplih vetrov z Atlantika, ki ne-
moteno gospodarijo v Zahodni in
deloma tudi v Srednji Evropi (na
primer v Švici). Kaže celo, da bo
v borbi z atlantskimi vetrovi naš
mrzli sistem dobil premoč in na-
predoval na zahod. Toda zahodni,
to je atlantski vetrovni sistem je
premočan, da bi se kar tako umak-
nil, zato bo gotovo vdrl v taka
območja, kjer je pritisk mrzlega
vala najšibkejši. Sem spada pred-
vsem Sredozemlje, iz česar lahko
zaključimo, da se bo v Sredozem-
lju kmalu pojavil topel zahodnik,
ki bo trčil v naš sistem hladnih
vetrov, ki pihajo iz Rusije. Posle-
dica takih trčenj je vedno sneg,
ki bo kmalu zopet pokril zmrazje-
no zemljo.

(Po »Delu«)

POGAJANJA O BLAGOVNI
IZMENJAVI Z LR KITAJSKO

Pričakuje da se bodo v krat-
kem pričeala trgovska pogajanja
med Jugoslavijo in LR Kitajsko o
blagovni izmenjavi med obema dr-
žavama v letu 1960.

GLAS
GORENJSKE

Izdaja ČP »Gorenjski tisk« —
Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik
Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komu-
nalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih,
sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Malo posestvo prodam zaradi starosti. Resni interesi naj oddajo svoj naslov v oglasni odelek pod »Ugodno« 410

Prodajam debelega prašiča, 130 kilogramov težkega in nekaj metrov mivke (sipe); Jezerska cesta 93, Kranj 392

Dam 30.000 din nagrade tistemu, ki mi preskrbi enosobno stanovanje. — (Zakonca brez otrok) — Naslov v oglasnem oddelku 422

Dekle, zaposleno v trgovini, s celodnevno odsotnostjo, nujno išče v bližini Sk. Loke opremljeno sobico. Informacije pri Ani Homan, pečarstvo, Škofja Loka 424

Prodajam skoraj nov avto Fiat 600. Poizve se pri Jeleni, na dvorišču št. 1, Kranj 426

Prodajam električni motor — 1,6 KM in 25 m kabla. Naslov v oglasnem oddelku 430

Po službi bi pomagal pri kmečkem ali drugem delu v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 390

Za maškarado, ki jo prireja »Partizan« Stražišče, Kranj, 20. februarja dvignite rezervirane vstopnice od 15. do 17. tega meseca v gostilni Benedik, Stražišče. 445

Prodajam ugodno zazidljivo parcelo ob Jezerski cesti. Naslov v oglasnem oddelku 446

AMD Železniki, prodaja po ugodnih cenah avtomobil »Tatros« in motorno kolo »Guzzi« v nevozno stanju. Rok prijave je do 20. tega meseca 447

Prodajam gajbice. — Naslov v oglasnem oddelku pod »110 kos.« 448

Prodajam moško športno kolo »Diamant« skoraj novo. Volčič, Tapetništvo, Kranj 449

Prodajam kravo po izbiri, 8 mesecev brejo in prašiča 150 kilogramov težkega. Predoslje 46

Prodajam motorno kolo »Galeb« — malo vožen. Pušavec Janez, Podnart 451

Lepo otroško posteljnino prodajam. Naslov v oglasnem oddelku 452

Kvalificiranega čevljarkega pomočnika, večšega finega dela pri izdelavi novih čevljev, iščemo za takojšnjo zaposlitev. Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb, Kranj 453

Trgovskega pomočnika marufakturne stroke za vodjo ekspedita iščemo za takojšnjo zaposlitev. Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb — Kranj 454

Blagovnega knjigovodje, predpogoj ekonomska šola ali triletna praksa v tej stroki, iščemo za takojšnjo zaposlitev. Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb, Kranj 455

Uslužbenka s 6-letno hčerko išče večjo prazno sobo v Kranju ali okolici. Plača dobro. — Ponudbe poslati v oglasni odelek 456

Nudim brezplačno sobo s vso oskrbo resnemu dekletu. Dr. Polenc, Partizanska 16, Kranj 457

Vsa kleparska dela, razra popravila, izvrši hitro in solidno Kleparstvo, Antolkovič Mirko, Savska cesta 8, Kranj 458

Avto - moto društvo Cerklje obvešča interese, da bo dne

10. februarja 1960 ob 18. uri pričelo tečaj za voznike mopedi-
ste v združenem domu Cerklje.
459

Preklicujemo št. bloka 39756, izdanega v Komisiji trgovini Kranj dne 8. januarja 1960. — OZZ, Kranj 460

Majda Orehar in Lučka Korkalj, sta v petek opravili z odličnim uspehom izpit za strelskega inštruktorja. Iskreno jim čestitamo. Predaški strelci 461

Vrtec »Tugo Vidmar« sprejme takoj snažilko za 4 ure dnevno. Ostalo po dogovoru. Uprava 462

OBJAVE

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce Kranja, da se bodo do konca februarja 1960 popravljali volilni imeniki.

Vabimo vse državljane, da pomagajo pri popravljanju volilnega imenika s tem, da se predpiše, če so vpisani.

Zlasti je potrebno, da se prijavijo vsi tisti, ki v osebni izkaznici nimajo popravljene prebivališča zaradi uvedbe nove numeracije, kakor tudi vsi tisti, ki so se preselili v nova stanovanja v območju mesta, pa niso še prijavili pri prijavnem uradu spremembe prebivališča.

Volilni imeniki so na vpogled na Oblo, Tavčarjeva u. 43-I, soba št. 20 — vsak dan od 9. do 12. ure in v sredo od 14. do 17. ure.

Št.: 08-2/1-60

Kranj, dne 28. januarja 1960
Oddelek za občo upravo
in notranje zadeve Oblo
Kranj

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ

Torek, 9. februarja ob 20. uri
Manzari: NAŠI LJUBI OTROCI — red dijaški.

KINO

»RADIO«, Jesenice: 9. in 10. februarja jugosl. film VELIKO STOLETJE.

»PLAVŽ«, Jesenice: 9. februarja amer. barv. cinem. film 20.000 MILJ POD MORJEM.

Zirovnica: 10. februarja amer. barv. cinem. film 20.000 MILJ POD MORJEM.

Koroška Bela: 9. februarja ital. film RIMLJANKA.

Bled: 9. do 11. februarja jugoslovanski film SKOZI VEJE NEBO. — Predstave vsak dan ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 9. februarja ob 20. uri ter 10. februarja ob 17.30 in 20. uri amer. cinem. film AVTOBUS NA STRANSKIH POTEH.

»STORŽIČ«, Kranj: 8. februarja ob 10. uri matineeja angl. barv. vstav. filma NEPRIČAKOVANA LJUBEZEN, ob 16., 18. in 20. uri pa amer. cinem. film INTERPOL — igrajo Anita Ekberg, Victor Mature, 9. februarja ob 10. uri matineeja

amer. barv. cinem. filma ANASTAZIJA, ob 16., 18. in 20. uri angl. barv. vstav. film NEPRIČAKOVANA LJUBEZEN.

»TRIGLAV«, Primskovo: 9. februarja ob 17.30 in 19.30 uri premiera amer. barv. cinem. filma ANASTAZIJA — igrajo: Ingrid Bergman, Jul Briner.

»SVOBODA«, Stražišče: 9. februarja ob 17.30 in 19.30 uri ital. film VIHAR.

»KRVAVEČ«, Cerklje: 9. februarja ob 19. uri amer. cinem. film INTERPOL.

»SORA«, Škofja Loka: 9. in 10. februarja amer. film POROČNO KOSILO.

Duplica pri Kamniku: 9. in 11. februarja ob 19. uri amer. cinem. film ULICA FRIDE-RIK 10.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 8. FEBRUARJA

8.05 Dve glasbeni pravljici; 9.00 Naš podlistek — Gangrena III. 9.20 Spektrum zabavnih melodij; 10.10 Iz oper Bedricha Smetane; 10.40 Intermezzo z godali; 11.00 Drobne skladbe slovenskih avtorjev; 11.30 Oddaja za otroke; 12.15 Radijska kmečka univerza — inženir Mihal Leonardi: Odbira vinske trte; 12.25 Veliki uspehi Caterine Valente; 13.30 Pesmi naših manjšin; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.15 Reklame in zabavna glasba; 15.40 Listi iz domačih književnosti — Dr. France Prešeren: Nova pisarja; 16.00 V svetu opernih melodij; 18.00 Radijska univerza — Na otoku Galapagos danes — II. del; 18.30 Športni tednik; 20.00 Portreti z Broadwaya — IX. oddaja; 20.45 Kulturna kronika; 21.00 M. Škerjanc: Sonetni venec — Kantata za soli, zbor in orkester v treh delih.

TOREK, 9. FEBRUARJA

8.35 Popevke na tekočem traku; 8.35 Radijska šola za srednjo stopnjo — Potolčni Kramoh; 9.25 Z našimi pevci v raznih operah; 11.00 Trideset minut pri skrbnih skladateljih; 11.30 Majhni zabavni ansambli; 12.00 Alpski zvoki; 12.15 Kmetijski nasveti — Božo Jurak; Mladina proučuje knjigo o socialistični politiki na vasi; 12.25 Domače pesmi iz zamejstva; 13.50 Valčki in polke Johana Straussa; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — France Prešeren; 15.40 Naši popotniki na tujem — Vladimir Bartol: V Egiptu — II. 16.00 Izbrani smo za vas; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 A. Dvořák: Koncert za violončelo in orkester; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Ruske narodne pesmi poje zbor Donskih Kozakov p. c. Sergeja Zarova; 21.45 Melodije iz filmov poje Pat Boone.

SREDA, 10. FEBRUARJA

8.05 Mladi talenti Srednje glasbene šole pred mikrofonom; 9.15 Od tu in tam; 10.10 Samospeve jugoslovanskih avtorjev poje mezosopranistka Marija Bitenc-Samčeva; 11.00 Dvospevi iz italijanskih oper; 11.30 Oddaja za celičane; 12.15 Radijska kmečka univerza — ing. Janez Božič; Ureditev nasadov hitrorastnih listavcev; 12.25 Pisani zvoki z Dravskega polja; 12.45 Paradi orglic; 14.35 Zabavni orkester Raphaela; 15.40 Novost na knjižni polici; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Veliki orkestri — znanje melodije; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Iz slovenske solistične glasbe; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Glasbeni variete; 20.55 Aleksander Borodin: 3. in 4. dejanje opere Knez Igor.

TELESNA KULTURA

Državno prvenstvo v hokeju na ledu

SAHOVSKO PRVENSTVO
KRANJAPo 10. kolu
vodi Roblek

Do konca prvenstva morajo igralci odigrati še dva kola. Razen Drole in Prelovška ima še večina igralcev po več partij prekinjenih, kar kaže, da je prvenstvo zelo zanimivo. Kot je povedal vodja turnirja tovariš Nadižar, je glavna težava v tem, ker so igralci službeno odsotni in zato redno ne odigravajo vseh kol. Prav zato se je letošnje prvenstvo malo razvleklo.

Rezultati — 9. kolo —

Pogačnik : Drole 1 : 0; Možina : Simič 0 : 1; Roblek : Koren 0,5 : 0,5; Bavdek : Prelovšek 1 : 0; Bukovac : Zbiljič (odložena); Djordjevič : Cuderman (odložena) Kavčič je bil prost.

10 kolo —

Zbiljič : Djordjevič 0 : 1; Prelovšek : Bukovac 0,5 : 0,5; Koren : Bavdek (odložena); Simič : Roblek 0 : 1; Drole : Možina 0 : 1; Kavčič : Pogačnik 0 : 1; Cuderman je bil prost.

Po 10. kolu je prevzel vodstvo na lestvici Roblek z 6,5 (1), Drole 5 (vse odigrane), Bukovac 5 (3) in Cuderman 4 točke (5 prekinjenih in odloženih).

Milan Djenadič

REPUBLIŠKA LIGA
V KEGLJANJU

Jesenice, 7. februarja.

Včeraj in danes se je začelo na jeseniškem štirinastem kegljišču republiško prvenstvo v kegljanju. Odigrano je bilo prvo kolo. Nastopile pa so ekipe: Kranjska gora, Ljubelj iz Tržiča, Rudar iz Trbovelj in Domžale.

Rezultati so bili naslednji:

1. Ljubelj (Tržič) 6443, (povprečje 805,3 — najboljši je bil Košir 861); 2. Domžale 6427, (povprečje 803,3 — najboljši je bil Volčini 843); 3. Kranjska gora 6395, (povprečje 799,3 — najboljši je bil Zervjav 875); 4. Rudar (Trbovlje) 6336, (povprečje 792 — najboljši je bil Drovšek 837).

Polde Ulaga

TVD PARTIZAN KRIŽE
OPRAVIČIL SVOJ OBSTOJ

Križe, 7. februarja.

Danes dopoldan je bil v Domu Partizana v Križah pri Trzinu redni letni občni zbor TVD Partizana, ki mu je razen 120 članov prisostvovalo tudi več predstavnikov sosednjih društev, OZ Partizana za Gorenjsko, občinskega odbora ZB Tržič UROPI, JLA, organizacije ZK in drugi.

Ugotovili so, da je bilo društvo zelo marljivo kljub mnogim objektivnim težavam. Lanskoletni program, čeprav je bil zelo obširen, so v celoti izvršili, v mnogih zahtevah pa so ga celo presegli. V društvu je vključenih 280 članov in članic iz Križev in okolice. Le-ti razen splošne vadbe aktivno sodelujejo še v šahovski, smučarski, rokometni, plavalni, odbojkaški, nogometni, namiznoteniški in kulturno-prosvetni sekciji. Vse druge sekcije so bile zelo marljive, razen smučarske (zaradi neugodnih snežnih razmer) in kulturno-prosvetne, ki ji zaradi nekaterih težav ni uspelo naštvirati drame »Njeno življenje«.

Razen tega je društvo izvedlo številne prireditve, nastope, akademije, razvilo je društveni prapor, uredilo telovadnico, nabavilo orodje in opremo in se tako s svojim aktivnim delom uvrstila med najdelavnejša podeželska društva na Gorenjskem in tudi v Sloveniji, saj se je na tekmovanju za pokal DELA uvrstila na 15. mesto.

Tudi za tekoče leto so sprejeli obširen program dela.

POVPREČNA IGRA KERNA
IN TERANA

Na mednarodnem namiznoteniškem turnirju v Bukarešti sta med 24 romunskimi, bolgarskimi, turškimi in jugoslovanskimi igralci Teran in Kern s povprečno igro osvojila 5. in 6. mesto. Zmagal je Roman Negulescu. Bivša svetovna prvakinja Roseanu, ki zaradi kazni dalj časa ni igrala, je premagala Kerna in dokazala, da še vedno sodi med elito evropskega ženskega namiznega tenisa.

SELJAK ZMAGOVALEC
V BELJAKU

Na četrtm mednarodnem zimsko-sportnem tednu v Beljaku sodelujejo na povabilo ASKO tudi najboljši gorenjski smučarji. Minulo soboto sta Kranjska Seljak in Kordež osvojila v teku na 12 kilometrov prvo in drugo mesto.

Spet v slogu prvaka

V soboto, 6. februarja je bila na Jesenicah povratna tekma državnega prvenstva v hokeju na ledu med Jesenicami in Crveno zvezdo iz Beograda. Zmagali so Jeseničani z rezultatom 14:2 (2:1, 6:1, 6:0).

Pred približno 3500 gledalci sta se moštvi predstavili v naslednjih postavah:

JESENICE:

Novak, Brun, Kristan, Turnšek, Klinar, Valentar, Felc, Tišler, Smolej, Čebulj B., Čebulj N., Ravnik in Vrhovšek;

CRVENA ZVEZDA:

Giorgijević, Beležić, Matajković, Jokić, Livković, Vukov, Prehalka, Mihajlovič, Žežević, Bogdanović, Brikić, Manić in Perović;

Strelci:

Valentar 6, Klinar 4, Smolej 2, Tišler 1 za Jesenice ter Manić in

TUDI NA JAVORNIKU
IMAJO ORODNE TELOVADCE

Prizadevanja okrajne komisije za orodno telovadbo so rodila sadove pa večini partizanskih društev na Gorenjskem. Tudi TVD Partizan Javornik — Koroška Bela ima 48 rednih telovadcev, in sicer 8 članov, 7 mladincev, 9 mladink, 12 pionirjev in 12 pionirk. Ti orodni telovadci imajo dvakrat tedensko redne vaje. Zlasti marljivi so pionirji in pionirke ter mladinke. Letos imajo v programu več nastopov in tekmovanj. Računajo tudi na meddruštveni nastop, če se bodo temu odzvala druga društva.

-an

Republiško prvenstvo v tekih

(Nadaljevanje s 1. strani)
Presenetile pa so zlasti mlade tekmovalke iz Lovrenca na Pohorju, ki so osvojile prvo mesto med mladinkami.

Izidi:

Člani 15 km z 32 udeleženci:
1. Roman Seljak, Triglav Kranj 47,33; 2. Cveto Pavčič, Enotnost Ljubljana 48,50; 3. Zdravko Hlebanja, Mojstrana 49,03; 4. Janez Pavčič, Enotnost 49,33; 5. Lakota, Mojstrana 50,26.

Članice 10 km, 4 nastopajoče:

1. Mara Bekar, Mojstrana 40,14; 2. Amalja Belaj, Celje 42,00; 3. Milena Cindrič, Mojstrana 42,15; 4. Jožica Grille, Partizan — Lovrenc 56,10;

Starejši mladinci 10 km, 26 tekmovalcev:

1. Pogačnik, Kranjska gora 36,53; 2. Grasič, Triglav Kranj 38,05; 3. Mencinger, Bohinj 38,26; 4. Šostarič, Maribor 38,45 in z istim časom tudi Steharnik, Fužinar;

Mlajši mladinci 5 km, 42 tekmovalcev:

1. Bavče, Fužinar 15,54; 3. Koblica, Gorje 16,07; 3. Tišov, Bohinj

NOVO PO TUJEM

● Švedska hokejska reprezentanca je v Stockholmu premagala Finsko s 5:1 (1:0, 2:0, 2:1).

● Svetovni boksarski prvak v bantamu Mehikanec Jose Beccera je v Los Angelesu premagal 9. francoskega prvaka Alphonse Halimija in tako ubranil svoj naslov.

● Moskovska hokejska reprezentanca je s tekmo proti reprezentanci pokrajine Albert 5:3 končala gostovanje po Kanadi. Sovjetski hokejisti so odigrali 10 tekem. Na šestih tekmah so zmagali — na štirih pa izgubili.

TVD Partizan v Žireh je marljivo

Žiri, 7. februarja.

Danes popoldne je bil v domu Partizana v Žireh nad Škofjo Loko redni letni občni zbor TVD Partizana Žiri, ki mu je razen številnega članstva prisostvovalo tudi več gostov, med katerimi je bil tudi predstavnik Izvršnega odbora Okrajne zveze Partizana za Gorenjsko Franc Oman, zastopniki političnih in družbenih organizacij občine in drugi.

Zbor je ugotovil, da je bilo društveno delo žirovskih Partizanov lani izredno pestro, saj so njegovi člani nastopili na številnih meddruštvenih, okrajnih in drugih tekmah, sodelovali pa so tudi na zveznem zletu Partizanov v Beogradu.

Izvedli so še druge prireditve in akademije. Za delo v prihodnje so sprejeli obširen program dela.

-an

JOHN THOMAS SE BLIŽA
2,20 m

Devetnajstletni ameriški atlet John Thomas je skočil pred nedavnim 2,17 m visoko, kar je za 1 cm bolje od svetovnega rekorda Štepanova (SZ). Thomas je ta rezultat dosegel v dvorani, kjer so pogoji celo slabši kot na prostem, vendar jih pri rekordih ne upoštevajo. Thomas, ki še ni izpolnil 19 let, je študent na bostonski univerzi.

V dolini ni več smega, na Kravcu pa še dovolj...

ENGELMANOVA PODRLA
443 KEGLJEV

Ljubljana, 7. februarja.

Na kegljišču Gradisa je bilo danes II. kolo republiške ženske kegljske lige. Zlasti se je odlikovala ekipa Triglava, ki je podrla 2434 kegljev. Presenečenje je napravila Engelmanova, ki je podrla 443 kegljev.

Jože Javornik

O S M R T N I C A

Vsem znancem in prijateljem ter sorodnikom naznanjamo žalostno vest, da je po težki in mučni bolezni umrl naš dober ata, mož

STULAR ANTON

iz Zg. Kokre. Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. februarja 1960 na pokopališču v Kokri. Kokra, Ljubljana, Bistrica, Kranj dne 8. februarja 1960

Zalujočki: žena Nežka, sin Tonči, hčerke: Marica, Vera in Ivica

»KOVINAR« — tovarna tekstilnih strojev Kranj sprejme naslednje delavce:

1 transportnega delavca

1 strugarja

3 nekvalificirane delavce ali polkvalificirane delavce kovinske stroke.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Veliki baloni proučujejo meteorološke pogoje v stratosferi

Prvi podatki, ki so jih dobili s puščanjem velikih zračnih balonov

ZEMLJA POSTAJA TOPLEJŠA

Po mnenju ameriškega učenjaka Lausberga je na Zemlji od stoletja do stoletja topleje. Toplota se poveča vsakih 100 let za 2 do 3 stopinje Celzija. Z raziskovanji znamenitih v geofizikalnem letu so ugotovili, da se je led na morju okrog severnega tečaja v zadnjem stoletju stanjšal za polovico. Drevesna meja se čedalje bolj pomika proti severu. Dreve v Laponiji se je v zadnjem stoletju razširilo kar za 5 kilometrov na sever. Ugotavljajo tudi, da se čedalje bolj krčijo ledeniki na visokih planinah.

v stratosfero so omogočili proučevanje meteoroloških pogojev stratosfere. Ugotovljeno je bilo, da na višini 30 km stalno pihajo vetrovi v isti smeri — od vzhoda na zahod. Včasih dosežejo tudi brzino do 220 km na uro.

Strokovnjaki za meteorologijo so bili prav presenečeni, ko so dobili podatke, da se tudi tako visoko premikajo zračne sile. Namenili so se, da bodo v zrak spustili še dva taka balona, in sicer 500 milj nižje od prvotno predvidene točke. Premikanje balonov bodo spremljali z ladjami, saj bodo lahko na ta način rešili instrumente iz balonov, če le-ti padejo v morje.

Bodice

Morda utegne dogodek, ki sem ga bil slišal pred časom, koristiti našim gostircem v prihodnjih sezonah.

Ura je bila 6.20 zjutraj, ko je avtobus obstal pred nekim hotelom na Bledu. Vstopilo je šest tujcev — letoviščarjev, ki so hiteli v Lesce na jutranji brzovlak. Eden izmed njih mi je začel prijazno pripovedovati o tem in onem. Zaupal mi je, da so bili 14 dni na Bledu in da jim je hudo žal, ko se morajo posloviti od tega lepega kraja. Samo slovo od hotela je bilo hudo žalostno, saj jim še zajtrka niso dali. Osebe hotela namreč ob tem času šele prihaja na delo. Se pravi — nikogar ni bilo, ki bi odhajajočim postregel s kavo.

Pa še tole mi je povedal zgovorni tujec. — Navadno je obojeval ob pol drugi uri. Neke mu je natakak prinesel juho, potem pa ga ni bilo več na spregled. Gost je čakal 15 minut in ko ni bilo nikogar, ki bi mu prinesel še ostale jedi, je poklical natakarka iz sosednega rajona. Le-ta pa mu je razložil, da zaman čaka na ostale jedi, ker je natakak, ki je prinesel juho že prost. Tako preklicano se mu je mudilo, da ni utegnil postreči gosta od kraja. — Podrobnejše razmišljanje o teh dveh na videz nepomembnih dogodkih je merda popolnoma odveč. Menim pa, da ne bo čisto odveč, če bodo naši gostinci razmišljali tudi o takih primerih.

V nedeljo, 31. januarja so vrteli na Jazerskem film ZGODBA O GLENN MILLERJU. — Glavna privlačnost filma je seveda glasba. Prav v tem grmu pa tiči zajec. Stavim, da gledalci — to pot Jezerjani — niso imeli od filma popolnoma nič. Povrnili so se namreč v čas nemega filma. Zvočna aparatura je bila menda pokvarjena, pa še fige ni dala od sebe, da o kakršnekoli glasu ne govorim. Jezerjani so bili menda zelo navdušeni, saj so si čudovito spočili ušesa.

Vas pozdravlja Vaš bodičar!

Plastična televizija

Zahodnonemški fizik Karel Schenk je nedavno pokazal svoj izum, ki omogoča gledanje televizijskih sporedov v treh dimenzijah. Schenkov izum sestavljajo naočniki, katerih eno steklo prestraže štiri petine prejete svetlobe. Opazovalec si natakne ta očala in gleda reliefne slike na televizijskem zaslonu. Učinek nastane zato, ker levo in desno oko sprejemata različno močno svetlobo. Slabša svetloba potrebuje dalj časa, da pride do ustreznega možganskega centra. Zato možgani registrirajo sliko z določeno zamudo, torej delček sekunde potem, ko zaznajo prvo sliko, ki prihaja skozi navadno steklo. Zaradi te neznatne časovne razlike dobi človek občutek, da gleda plastično podobo.

Na Orehku pri Kranju je ondan naš fotoreporter »ujel« tale posnetek. Kavka, ki jo vidite na sliki, se je udomačila in se potepa po vasi, skaklja po ograjah in celo »ogovarja« mimoidoče. Tudi ko je videla izproženo roko, je brž iz radovednosti pogledala, če ni morda v njej kaj zanjo

STONE SVETINA

LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

46.

»Minka in potepuški beraški pastir, ho, ho! Ljudje bi jo pa kar namesto svete Terezije postavili v tron.«

Miha, grd in zvijačen sin bogatega kmeta, je bil poznan pretepač in opravljevec. »To bo gradivo za gostilniške pogovore!«

Da bi slišal več, se je priplazil bliže. Suha veja pa mu je zahrestala pod nogami. Boštjan se je zdrznil. Stopil je proti njemu. Miha se je zbal in jo ubral po gozdu navzdol ter se satansko krohotal.

Minka se ni mogla pomiriti. »Z nama je konec!«

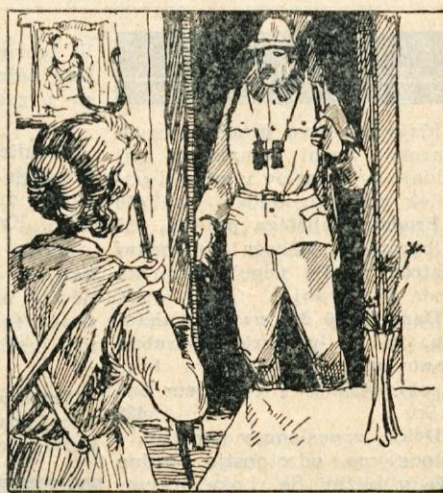

47.

Mati Neža je rogovčila z burkljami po peči in robantila nad hčerjo, jo zmerjala in ponavljala že tisočkrat ponovljeno pridigo. »Takle berač, malha, pastir, ji je zmešal glavo. Ziva naj grem pod zemljo, če bom to dovolila. Kar zbij si ga iz glave. Vsa fara govori. V vseh gostilnah je Fentov raztrosil.«

Minka je čepela za pečjo, stiskala obraz v dlani in ihtela. »Ni tak, ni, za kakršnega ga imate, ni, ni,« je trmasto kljubovala materi.

»Tiho, boga se boj in mater poslušaj. V nedeljo boš šla k spovedi, grešnica.«

48.

Neža je imela spet pripravljeno pridigo, ko je nekdo potrkal na vrata. Šla je odprel. Lovski gost Herman Šatler, nečak zakupnika Goldschmieda je vstopil v izbo in radovedno motril obe presenečeni ženski. Prizanesljivo se jima je smehljaj, se spustil v pogovor, in poskusil žganje, s katerim mu je mati Neža postregla.

»Na zdravje vas in vaše lepe hčerke,« je dejal in zvodljivo pogledal Minko. Slišal je že o njeni lepoti. Minka pa je mislila: »Kakor riba je, spolzek in svetel.«

Kemija za zatiranje raka

Moskovska »Izvestija« so nedavno objavila članek novega predsednika Akademije medicinskih ved ZSSR, kancerologa Nikolaja Blohina o novih ra,

črtih sovjetske znanosti za zatiranje raka.

Blohin trdi, da si bodo sovjetski znanstveniki v prihodnje prizadevali, da bi našli kemična sredstva za zatiranje raka, pri čemer pa je, da bodo pri tem upoštevali s poskusi preverjeno dejstvo, da zdravljenje s kemičnimi sredstvi samo po sebi ne more roditi zaželenih sadov. Rekel je tudi, da so doslej že delali poskuse z 10 različnimi kemičnimi snovmi.

Kar zadeva dosežene uspehe, poudarja prof. Blohin, da je o njih še prezgodaj govoriti. Priporočila pa, da že dejstvo samo, da je možno zdraviti dolo-

čere vrste tumorjev, zbuja upanje, da bodo znašli metode za zdravljenje vseh vrst takšnih tumorjev.

Novi predsednik Akademije medicinskih ved ZSSR je tudi prepričan, da kombinacija kirurških posegov in zdravljenja s kemikalijami obeta večje uspehe kot kombinacija obsevanja in zdravljenja s kemičnimi sredstvi.

Zdaj delajo klinične poskuse na ljudeh, da bi preizkusili učinek določenih kemičnih snovi, od katerih so nekatere sintetične, druge pa naravne, pridobljene iz posameznih vrst zdravilnih rastlin.

Priprave ameriških astronautov

Direktor ameriške agencije za astronautiko in vesolje dr. Keith Glennan je izjavil, da bo v prihodnjih šestih mesecih sedem izbranih ameriških astro-

NESREČE IN NOVOLETNI PRAZNIKI

V treh dneh noveletnega praznovanja se je v Združenih državah v številnih nesrečah ubilo 376 ljudi. Od tega jih je 275 umrlo zaradi prometnih nesreč, 45 pri požarih in 56 pri drugih nesrečah.

ravtov napravilo svoj prvi polet z raketo čez Atlantski ocean.

Glennan je nadaljeval, da bo tak polet opravljen v okviru priprav na polet rakete s človeško posadko v vesolje. Ta načrt imenovan »Operacija Merkur«, naj bi bil realiziran leta 1961.

Prvi polet bodo astronauti napravili v posebnih kabinah, lansiranih z raketo »Redstone«, ki deluje podobno kot raketi V-1 in V-2 med drugo svetovno vojno.

Nov radioteleskop

V Sovjetski zvezi gradijo nov radioteleskop, ki bo največji na svetu. Ta teleskop bo preiskoval vire radijskega sevanja, ležeče daleč za »Rimsko cesto«. Ta teleskop bo omogočil preiskovanje podtalnih plasti meseca in bo doprinesel k raziskovanju virov radijske radiacije daleč izven meja našega sončnega sistema.

NAGRADE ZA GRAMOFONSKE PLOŠČE

Ameriška industrija gramofonskih plošč je podelila svoje letne nagrade umetnikom, katerih interpretacije so snemane na gramofonske plošče in so dosegle največji uspeh v 1959. letu. 37 nagrad je bilo razdeljenih na svečanosti, ki so jo prenašali preko televizije. Nagrado imenujejo »grammy«, ker nagradjeni umetniki dobijo miniaturno figuro starinskega gramofona.

Dobitniki te nagrade, ki je bila letos drugič podeljena, so dirigent Charles Munch, Bostonski simfonični orkester in pianist Arthur Rubinstein, za interpretacijo jazza in zabavne glasbe so dobili nagrado Frenk Sinatra, Ella Fitzgerald, Duke Ellington in orkester Davida Rosea. Kompozicija Bobya Darina je bila proglašena za »kompozicijo leta«.

NOVA MESTA NA KITAJSKEM

V minulih desetih letih so znamenovali na Kitajskem 167 novih mest, ki so nastala z združitvijo več razširjenih podeželskih občin in naselij.

Isaac Asimov
33

Jeklene kletke

»Mislite torej, da brez teh zakonov ni teorije?«
»Kolikor vem ne, a verjemite mi, da vem,« se je samozavestno nasmehnil, »da vem dosti tega.«

»In robot z vgrajenim Prvim zakonom nikakor ne bi mogel ubiti človeka?«

»Nikoli. Razen, če tak umor ne bi bil čisto slučajen, ali pa, če bi bilo potrebno, da bi s tem rešil življenje večjemu številu ljudi. Toda v obeh takih primerih bi pozitronski potencial uničil njegove možgane in jih nikoli več ne bi mogli popraviti.«

»V redu,« je rekel Baley. »Vse to se nanaša na situacijo na Zemlji. Drži?«

»Da. Tako je.«

»Kako pa je z Zunanji Svetovi?«

Dr. Gerrigelova samozavest je nekoliko splahnela. »Dragi gospod Baley, ne morem govoriti o stvarih, ki jih ne poznam; prepričan pa sem, če bi bili nasenionski pozitronski možgani kjerkoli skonstruirani, ali če bi bila izdelana za to potrebna matematična teorija, bi mi o tem slišali.«

»Ste prepričani v to? Dovolite mi, da vam povem neko misel, dr. Gerrigel. Upam, da nimate nič proti.«

»Ne. Splah ne.« V nemirnem pričakovanju je pogledal najprej Baley, potem pa R. Daneela. »Konec koncev če je to tako pomembno, kot pravite, me bo veselilo, da vam bom lahko pomagal.«

»Hvala, doktor. Rad bi vas vprašal, zakaj izdelujejo humanoidne robote? Spomnil sem se namreč, da sam ne vem vzroka za to. Zakaj mora imeti robot glavo in štiri okončine? Zakaj mora biti več ali manj podoben človeku?«

»Reči hočete, zakaj jih ne grade funkcionalno kot katerikoli drugi stroj?«

»Točno,« je rekel Baley, »zakaj ne?«

Doktor Gerrigel se je nasmehnil. »Zares, gospod Baley, prepozno ste se rodili. Zgodnja literatura o robotih je polna diskusij o tem in polemika je bila strašna. Če želite prečitati zelo dobro knjigo o debati med funkcionalisti in antifunkcionalisti, vam lah-

ko priporočim Hanfordovo »Zgodovino robotike«. Vsebuje minimalno matematiko. Mislim, da vas bo zanimalo.«

»Prečital jo bom,« je potrpežljivo rekel Baley. »Ampak zdaj bi prosil, če bi mi vi povedali kaj o tem.«

»Ekonomska stran je bila odločilna. Poslušajte, gospod Baley, če bi vi bili nadzornik na farmi, ali bi vam bilo ljubše, da bi kupili traktor s pozitronskimi možgani, kosilnico, brano, aparat za molženje, avtomobil ali kaj drugega in da bi bilo vse to opremljeno s pozitronskimi možgani; ali pa bi vam bilo ljubše, da bi imeli en edini stroj, robota z enimi edinimi pozitronskimi možgani, ki bi z vsem tem upravljal. Opozarjam vas, da predstavlja druga alternativa le petdesetino ali stotino stroškov prve.«

»A zakaj ravno človeške oblike?«

»Zato, ker je človeška oblika edina oblika v narodi, ki je po svojem namenu uspešno generalizirana. Mi nismo specializirane živali, gospod Baley, seveda, če ni govora o našem živčnem sistemu in še o nekaterih malenkostih. Če želite skonstruirati neko obliko, ki naj bo prilagojena mnogim stvarim, tedaj ne morete najti boljše, kot je človeška oblika. Razen tega sloni tudi vsa naša tehnologija na človeških oblikah. Avtomobil ima na primer kontrolo narejene tako, da lahko z njimi upravlja samo človek z rokami in nogami, določene oblike in velikosti, z določenimi lastnostmi. Celotako preprosti predmeti kot so stoli in mize, noži ali vilice, so izdelani po človeških merah in prilagojeni človeškemu načinu življenja. Lažje je izdelati robote podobne človeku, kakor pa radikalno spremeniti filozofijo vsega našega orodja.«

»Razumem. To se mi zdi pametno. In zdaj doktor, ali je res, da robotičarji na Zunanjih Svetovih izdelujejo mnogo bolj humanoidne robote od naših?«

»Verjamem, da je tako.«

»Ali bi mogli izdelati tako humanoidnega robota, da bi ga bilo nemogoče spoznati pod normalnimi pogoji?«

Doktor Gerrigel je namrščil obrvi in malo pomislil. »Mislim, da bi lahko, gospod Baley. To bi bilo zelo drago in dvomim, da bi se splašalo.«

»Ali mislite,« je neizprosno nadaljeval Baley, »da bi lahko izdelali takega robota, da bi celo vas prevaral?«

Robotičar se je nasmehnil. »Ah, dragi moj gospod Baley. V to iskreno dvomim. Pri robotih je več stvari, ki ...«

Doktor Gerrigel se je sredi stavka ustavil. Počasi se je obrnil k R. Daneelu in njegova rožnata lica so pobledele.

»Ah, zaboga,« je zašepetal.

Stegnil je roko in se lahko dotaknil R. Daneelovega obraza. R. Daneel se ni premaknil, temveč je mirno gledal robotičarja.

»Zaboga, je skoraj zajecel doktor Gerrigel, »to je robot.«

»Precej časa ste potrebovali, da ste to ugotovili,« je suho pripomnil Baley.

»Tega nisem pričakoval. V svojem življenju še kaj takega nisem videl. Izdelek Zunanjega Sveta?«

»Da,« je rekel Baley.

»Da, zdaj je očitno. Njegova drža. Način govorjenja. Gospod Baley, to vendarle še ni popolna imitacija.«

»Toda zelo dobra, kajne?«

»Ah, čudovita. Dvomi, da bi mogel kdorkoli na prvi pogled v njem prepoznati robota. Zares sem vam hvaležen, da ste mi nudili priložnost, da sem ga videl. Ali ga smem pregledati?« Robotičar je hitro vstal.

Baley pa je stegnil roko. »Prosim vas, doktor. Samo trenutek. Najprej moramo vendarle pojasniti umor.«

Torej je to resnica?« Doktor Gerrigel je bil hudo razočaran. »Mislim sem, da je bila to le preteza in da ste hoteli videti, koliko časa bom potreboval, da bom spoznal ...«

»Tisto o umoru je čista resnica, dr. Gerrigel. In zdaj mi povejte: če bi konstruirali humanoidnega robota kakršen je ta, da bi njegovi možgani vsebovali kvalitete, kolikor mogoče bolj podobne kvaliteta človeških možgan?«

»Seveda.«

»Prav. Ali ne bi bilo mogoče izdelati takih humanoidnih možgan brez Prvega zakona? Morda bi ga lahko slučajno pozabili. Vi pravite, da taka teorija ni poznana. Samo dejstvo, da je nepoznana, pomeni, da bi konstruirali lahko izdelali možgane brez Prvega zakona. Oni ne bi vedeli na kaj morajo paziti.«

Doktor Gerrigel je odločno stresel glavo. »Ne, kaj takega je nemogoče.«

»Mislite zares? Pa si oglejmo Drugi zakon ... Daneel, daj mi svoj revolver.«

Baley niti za hip ni premaknil oči z robota. Z roko je trdo stiskal svoje orožje.

R. Daneel je mirno rekel: »Evo ga, Elijah« in mu ga ponudil z držajem naprej.

Baley je rekel: »Detektiv nikoli ne sme odložiti svojega orožja, toda robot ne more izbirati — ubogati mora človeka.«

»Razen takrat, gospod Baley,« je dejal doktor Gerrigel, »kadar lahko poslušnost privede do kršenja Prvega zakona.«